

**Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
КП «Полтавський обласний центр екстреної медичної допомоги
та медицини катастроф Полтавської обласної ради»
Департамент охорони здоров'я Полтавської облдержадміністрації**

МАТЕРІАЛИ

**III Всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю
«Екстрена та невідкладна допомога
в Україні: організаційні, правові,
клінічні аспекти»
24 лютого 2023 року**

**ПОЛТАВА
2023**

УДК 614.88+616-083.98+616-039.74+616-036.11./-036.882-08](063)

**Редакційна колегія: Ждан В. М., Лисак В. П., Голованова І. А.,
Ляхова Н.О., Краснова О. І., Лавренко Д. О.**

«Екстрена та невідкладна допомога в Україні: організаційні, правові, клінічні аспекти»: Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю. (2023; Полтава).

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екстрена та невідкладна допомога в Україні: організаційні, правові, клінічні аспекти», 24 лютого 2023 року. [Текст] / ПДМУ; [ред.кол.: В. М. Ждан, В. П., Лисак, І. А., Голованова та ін.]. – Полтава, 2023. – 168 с.

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екстрена та невідкладна допомога в Україні: організаційні, правові, клінічні аспекти» містять в собі наукові праці з питань організаційних, правових, клінічних аспектів екстреної та невідкладної допомоги в Україні фахівців різних спеціальностей, питанням покращення організації галузі охорони здоров'я та оптимізації роботи лікувальних закладів у період реформування.

УДК 614.88+616-083.98+616-039.74+616-036.11./-036.882-08](063)

©Полтавський державний медичний університет, 2023

вчителя до педагогічної діяльності в Новій українській школі, (м. Полтава, 26–27 травня 2022 р.) / за заг. ред. проф. М. В. Гриньової. – Полтава : Астрія, 2022. – С. 124–127.

3. Підлужна С.А., Корчан Н.О., Шерстюк О.О. Реабілітаційна допомога при стресових станах //Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Медична реабілітація в Україні: сучасний стан та напрями розвитку, проблеми та перспективи» (Полтава, 8 вересня 2022 р.)
4. Романишин А.М., Бойко О.В. Первинна Психологічна допомога і реабілітація в бойових умовах. Львів – 2014 рік.

ПРАВОВІ ОСНОВИ ЕКСТРЕНОЇ ТА НЕВІДКЛАДНОЇ ДОПОМОГИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Терзі О. О.

Одеський національний медичний університет, Одеса

В статті 15 Законі України «Про правовий режим воєнного стану» вказано, що військові адміністрації населених пунктів на відповідній території здійснюють повноваження із управління закладами охорони здоров'я.

Міністерству охорони здоров'я України 3 лютого 2022 року ухвалило Наказ № 210 «Про затвердження Стандарту екстреної медичної допомоги «Медичне сортування пацієнтів різних вікових груп у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги»». Даний Стандарт ухвалювався з метою уніфікації послідовності та пріоритетності надання медичної допомоги в залежності від тяжкості стану пацієнтів задля раціонального використання людських та матеріальних ресурсів закладів охорони здоров'я. Отже, з одного боку людиноцентричний підхід – забезпечення пріоритетності в наданні екстреної (невідкладної) медичної допомоги, тим хто нагально її потребує, з іншої стабілізаційний підхід – забезпечення функціонування закладів охорони здоров'я при великій кількості пацієнтів з максимально швидкою мобілізацією ресурсів/персоналу закладів охорони здоров'я для

надання медичної допомоги у найменшому часовому проміжку для пацієнтів, які мають безпосередню загрозу життю [1].

У Стандарті екстреної медичної допомоги «Медичне сортування пацієнтів різних вікових груп у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги» закріплені критерії, які слід враховувати при проведенні медичного сортування у відділення екстреної медичної допомоги пацієнтів різних вікових груп, а саме: (1) критерії травми з високим ризиком значних пошкоджень; (2) інші високонебезпечні критерії; (3) ступені дегідратації у дітей. Також, у Стандарті містяться показники життєдіяльності у дітей, значення яких слід враховувати при визначенні сортувальної категорії, зокрема, показники частоти дихання і показники частоти серцевих скорочень. Алгоритми медичного сортування пацієнтів дитячого віку у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги вказаний у додатку № 3 до Стандарту екстреної медичної допомоги «Медичне сортування пацієнтів різних вікових груп у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги».

Продовжується співпраця України та ВООЗ, у тому числі щодо забезпечення реалізації права на медичну допомогу, включаючи екстрену та невідкладну допомогу. Так, 23 січня 2023 року Бюро ВООЗ в Україні передало Міністерству охорони здоров'я України 26 автомобілів швидкої допомоги для забезпечення права на медичну допомогу, включаючи екстрену та невідкладну допомогу під час збройного конфлікту. ВООЗ співпрацює з державами, які перебувають у збройному конфлікті, надаючи матеріально-технічну допомогу [2, р. 733].

Міністерство охорони здоров'я України співпрацює і з іншими міжнародними урядовими організаціями щодо забезпечення права на медичну допомогу, включаючи екстрену та невідкладну допомогу, зокрема з Світовим банком. Так, Кабінет Міністрів підтримав фінансування проекту «Поліпшення охорони здоров'я на службі у людей», який Міністерство охорони здоров'я України реалізує у співпраці зі Світовим банком. У межах

цього проєкту закуплено для українських закладів охорони здоров'я: 1 400 інфузійних та шприцевих насосів, 40 анестезійних апаратів, 600 моніторів пацієнта, 600 ларингоскопів, 800 аспіраторів, 300 портативних капнографів, 500 мобільних апаратів ультразвукової діагностики, 150 електрокардіографів, 200 мобільних рентгенапаратів [3]. Дане обладнання посилить спроможність українських закладів охорони здоров'я надавати екстрену (невідкладну) медичну допомогу, зокрема пацієнтам, які постраждали від бойових дій у зв'язку з російсько-українським збройним конфліктом. Матеріально-технічна допомога, яка включає і лікарські засоби, посилює спроможність української системи охорони здоров'я реагувати на наслідки збройного конфлікту, включаючи постійно зростаючу кількість поранених цивільних осіб та комбатантів, знищення/напади на заклади охорони здоров'я зі сторони рф.

Також, Україна в умовах воєнного стану окрему увагу звертає на медичну освіту. Міністерство охорони здоров'я України співпрацює в освітньому напрямку з Швейцарським фондом інновацій (SFI) щодо реалізації навчальної програми для українських медиків з надання першої тактичної та догоспітальної допомоги з використанням сучасного навчального обладнання. Збройний конфлікт створює низку викликів для системи охорони здоров'я, тому підготовка висококваліфікованих медичних кадрів пристосованих до «медицини катастроф», включаючи надання екстреної (невідкладної) медичної допомоги має пріоритетне значення для держави.

Список літератури

1. Наказ МОЗ України від 03.02.2022 № 210 "Про затвердження Стандарту екстреної медичної допомоги «Медичне сортування пацієнтів різних вікових груп у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги»". URL.: <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-03012022--210-pro-zatverdzhennja-standartu-ekstrenoi-medichnoi-dopomogi-medichne-sortuvannja-pacientiv-riznih-vikovih-grup-u-viddilenni-ekstrenoi-nevidkladnoi-medichnoi-dopomogi>

3. Hendel N. World Health Organization (WHO). Research Handbook on International Conflict and Security Law. T.M.C. Asser Press. 2022. P. 733-759.
4. МОЗ та Світовий банк придбають обладнання для медзакладів, що працюють із постраждалими від воєнних дій. URL.: <https://moz.gov.ua/article/news/moz-ta-svitovij-bank-pridbajut-obladnannja-dlja-medzakladiv-scho-pracjуют-iz-postrazhdalimi-vid-voennih-dij>

КОНЦЕПЦІЯ "DAMAGE CONTROL" ПІД ЧАС ВІЙНИ ТА НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Черній В.І.

Державна наукова установа «Науково-практичний центр профілактичної та клінічної медицини» Державного управління справами, м. Київ.

Вступ. Аналіз усіх смертей при бойовій травмі в останнє десятиліття показує, що до 25% були потенційно запобіжні. До 90% цих смертей пов'язані з крововтратою. Згідно з даними, 50% пацієнтів не отримують своєчасну медичну допомогу і помирають ще до госпіталізації, а 30 % гинуть у найближчі дві години після транспортування у відділення інтенсивної терапії [1].

Мета дослідження. Проаналізувати проблематику концепції "damage control" при політравмі із джерел сучасної літератури для оптимізації ведення пацієнтів з травмою, включаючи вогнепальну.

Матеріали та методи. Бібліосемантичний, порівняльний та метод системного аналізу. Пропоновані рекомендації розроблені на даних аналізу сучасної літератури, результатах рандомізованих досліджень та мета-аналізів, присвячених вивченню концепції «Damage Control» для лікування хворих з важкими ушкодженням під час війни та надзвичайних ситуацій.

Результати. Damage control resuscitation (DCR) (інтенсивна терапія контролю пошкоджень) – це сучасна реанімаційна стратегія лікування масивної крововтрати у травмованих пацієнтів. DCR при травмі – усунення «летальної тріади» (гіпотермія, ацидоз, коагулопатія) та забезпечення